

Titel: Fankultur - anno 1961

Tema: Ungdomskultur
Fag: Dansk
Målgruppe: 6. - 7. klasse

"Min fanstjerne – en ungdomsudsendelse om tilbedelse" (26 min.) – kapitel i den større tv-udsendelse "Hypnose & Fankultur" i serien Danskernes Akademi, DR2 21.10.2010.

I udsendelsen fra 1961 interviewer en seriøs, mandlig DR-journalist en gruppe unge danske piger om deres tilbedelse af "fanstjerner" som Otto Brandenburg og Dario Campeotto, og han laver også (kritiske) interview med de to fanstjerner, en redaktør af et ungdomsblad/fanblad og en programansvarlig i DR.

(Billedet er taget fra tv-udsendelsen)

Faglig relevans/kompetenceområder

Om Fælles Mål for faget Dansk efter 6. klasse hedder det bl.a., at i forbindelse med fortolkning af tekster skal eleven kunne sammenfatte sin fortolkning af en tekst og være i stand til at vurdere teksten i lyset af tekstens samtid, og i relation til perspektiveringen skal eleven have viden om udvalgte historiske og kulturelle litterære perioder.

Ideer til undervisningen

Underviseren kan naturligvis frit vælge enten at følge de undervisningsforslag og -ideer, der præsenteres her, eller blot bruge dem som inspiration for sin egen undervisning.

Se her hvordan en tv-udsendelse gives videre til eleverne: <http://wiki.mitcfu.dk/soeg-i-samlingerne/tv/>

Tv-udsendelsen "Min fanstjerne" er del af en længere tv-udsendelse ("Hypnose & Fankultur"), men kan findes frem og ses som "kapitel" i et udarbejdet "kapitelsæt", der tilgås som vist i denne sti:

Start den valgte tv-udsendelse i mitCFU > klik på knappen "Vælg kapitelsæt" t.v. for billedet > Markér det kapitelsæt, der er mærket "CFU" i drop-down-menuen > klik på knappen "Anvend" > Du kan nu vælge det relevante kapitel i menuen under billedet.

- A.** Som optakt til forløbet foreslås det fælles på klassen at se de første 9 minutter af tv-udsendelsen "Christopher" fra 2014, som handler om fire danske "tweens"-piger, der er kæmpe fans af sangeren Christopher – det burde være genkendeligt for eleverne, så tag en relativt kort og uformel diskussion med klassen om fankultur og idoler:

<http://mitcfu.dk/TV0000031813>

- B.** Tv-udsendelsen "Min fanstjerne – en ungdomsudsendelse om tilbedelse" spejler i nogen grad udsendelsen om Christopher, for den handler om danske teenagepiger, der idoliserer deres danske "fanstjerner" Dario Campeotto og Otto Brandenburg, og det vil være let for eleverne at sætte ord på de mange kulturhistoriske forskelle. Hvis underviseren ikke foretrækker endnu en uformel diskussion, er der her 8 spørgsmål, som måske kan bruges som dåseåbner til første halvdel af tv-udsendelsen – underviseren kan fx vælge at dele eleverne ind i grupper eller par:

Spørgsmål til de første 13 minutter af udsendelsen (fra minuttal 01:07:11 til minuttal 01:20:13) – om pigerne og deres fanstjerner:

1. *Hvad ville man kalde en "fanstjerne" i dag?*
2. *Hvad får brugen af ordet "tilbedelse" i udsendelsens undertitel jer til at tænke på?*
3. *Hvad handler de danske tekster om, som pigerne i 1961 lytter til?*
4. *Hvad synes I om de minder, som pigerne fortæller om deres møder med deres fanstjerner?*
5. *Hvad tænker fanstjerne Dario Campeotto og Otto Brandenburg om pigerne og deres breve?*
6. *Hvordan er pigernes og fanstjernernes talte dansk anderledes end det dansk, som I selv taler?*
7. *Sammenlign pigernes kropssprog, påklædning, frisurer og adfærd med jeres eget "moderne" kropssprog, jeres påklædning, frisurer og adfærd – hvilke forskelle er der?*
8. *Begrund om interviewer i denne første del af udsendelsen bare er en "mikrofonholder"?*

- C.** Næste skridt i arbejdet med tv-udsendelsen "Min fanstjerne" handler ikke længere om forskellige synsvinkler på emnet fankultur, men om danskfagligt at analysere den måde som selve tv-udsendelsen er bygget op, og at se kritisk på de spørgsmål som tv-udsendelsens interviewer/tilrettelægger vælger at stille. Dette analytiske arbejde tænkes at munde ud i en fortolkning af, hvilket overordnet budskab interviewer/tilrettelæggeren ønsker at formidle. Udgangspunktet er det, som eleverne allerede er nået frem til under punkt B, samt en analyse af den sidste halvdel af udsendelsen, som der her er udfærdiget 16 spørgsmål til – igen kan underviseren vælge at dele eleverne ind i grupper eller par:

Spørgsmål til de sidste 13 minutter af udsendelsen (fra minuttal 01:20:14 til minuttal 01:33:14) - interview med bl.a. en redaktør af et ungdomsblad/fanblad, en programansvarlig i DR og Otto Brandenburg:

1. *Hvad laver redaktøren, mens hun bliver interviewet – og hvorfor ville hun ikke gøre det i dag?*
2. *Hvorfor mener redaktøren af fanbladet ikke, at hun organiserer "tilbedelsen", sådan som interviewerens påstår?*
3. *Hvordan svarer redaktøren, da interviewerens påpeger, at nogle piger først har fået ideen til en fanklub ved at læse fanbladet?*
4. *Intervieweren påpeger, at fanbladets oplag ikke længere falder, efter at det er begyndt at organisere fanklubber, så accepterer redaktøren, at fanklubber er et "kunstigt behov", som fanbladet har skabt?*
5. *Intervieweren giver ikke op, men påpeger at en tredjedel af fanbladets købere er medlemmer af de fanklubber, som bladet organiserer kontakten til fanstjerneerne for - hvad svarer redaktøren nu?*
6. *Er redaktøren enig i, at det er "kynisk og kommercielt at spille på unges følelser"?*
7. *Hvad svarer Vagn Borggaard - ansvarlig for al "grammofonunderholdning" i Danmarks Radio (DR) i 1961 – når interviewerens spørger ham, om DR er "medskyldige i fanstjernedyrkelsen"?*
8. *Hvorfor føler Borggaard, at DR har en forpligtelse til at spille (lidt) popmusik?*
9. *Kommentér redaktøren af fanbladets udtalelse om, at "unge mennesker, de skal lære noget hele tiden, de bliver proppet i skolen med lærdom...de skal da også have lov til bare at være sig selv og kun lave det, de kun synes er sjovt".*
10. *Hvad svarer redaktøren på interviewerens spørgsmål om, hvorvidt fanbladet ikke skaber en falsk, idealiseret og farlig forestilling i pigernes hoveder om, hvad deres fanstjerner er og kan?*
11. *Hvordan svarer pigerne, når interviewerens spørger dem, om deres jævnaldrende drengekammerater kan lide pigernes fanstjerner, og om fanstjerneerne er pigernes mandeideal? Hvorfor forholder det sig mon sådan?*
12. *Når Otto Brandenburg læser pigernes fanbreve, har han to forskellige kasketter på, for han er både "Fanstjerne" og "Forretningsmand" – hvad er forskellen, og hvordan har han det med det?*
13. *Hvorfor følger der afslutningsvis en telefonsamtale, hvor Otto Brandenburg taler med en af de unge piger, og vi som akkompagnement hører lidt af hans sange "Alle sømænd er glade for piger" og "Den er gal", mens vi samtidig ser ansigtsbilleder af redaktøren og mange af de piger, som vi har mødt i udsendelsen?*
14. *Begrund om interviewerens i denne sidste del af udsendelsen bare er en "mikrofonholder"?*
15. *Har tv-udsendelsen et eller andet overordnet budskab, som den vil formidle?*
16. *Tv-udsendelsen er i sort/hvid, men begrund om den også er gammeldags i sine filmtekniske valg af kameravinkler, kamerabevægelser, billedbeskæring, klipning, tempo osv.*

I relation til, at eleverne fx fælles på klassen diskuterer deres fortolkninger, kan underviseren supplere med relevant historisk viden om fx DR-monopolets ideal om at danne de danske borgere med seriøs finkultur, og om de politiske, folkelige og kommercielle protester mod DR's kulturpolitik i de tidlige 1960'ere, bl.a. i form af Radio Mercur, Jørgen (de) Mylius' hårde kamp for at få lov at præsentere en "Top 20" i radioen, rindalisen osv.

Supplerende materialer

Deadline 28.08.2021: <http://mitcfu.dk/TV0000125183> - udsendelsen handler om forandring og kontinuitet i socialdemokratisk kulturpolitik siden Julius Bomholt i 1961, spændt ud mellem finkultur og mangfoldighed, og udsendelsen kan bruges som baggrundsorientering og inspiration for underviseren i forhold til en bredere historisk diskussion af de emner, som "Min fanstjerne" handler om – hvorvidt eleverne også vil kunne få noget ud af at se Deadline-udsendelsen, må det være op til underviseren at vurdere.